

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Maguru a sudcov JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Ladislava Górásza, v právnej veci žalobkyne **V.P., s.r.o. v likvidácii**, so sídlom v S., IČO : X., proti žalovanej **V.Z.P., a.s., B.**, IČO : X., o zaplatenie 269 000 Sk s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 24 C 83/2005, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 17. októbra 2006, sp.zn. 8 Co 291/05, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej **z a m i e t a .**

Žalobkyni nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava V rozsudkom z 9. mája 2005, č.k. 24 C 83/2005-23, zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala zaplatenia 269 000 Sk s príslušenstvom, z dôvodu, že dňa 10.1.2002 uzavrela ako postupník Zmluvu o postúpení pohľadávky č. X. s postupcom S., spol. s r.o. so sídlom v M., predmetom ktorej bola faktúra postupcu č. X. na sumu 269 000 Sk, splatná 3.2.2002, ktorú evidoval ako pohľadávku proti žalovanej. Žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Mal preukázané, že v danom prípade, vychádzajúc z článku II, bodu 2 písm.c/ Zmluvy o postúpení pohľadávky, sa postupca zaviazal, že ak prijme po účinnosti zmluvy úhrady z postúpených pohľadávok od svojho dlžníka, poukáže ich na účet postupníka. Žalovanú istinu zaplatila pôvodnému veriteľovi, ktorý plnenie prijal a v

zmysle svojho zmluvného záväzku voči postupníkovi, mal plnenie tomuto v lehote troch dní poukázať. Postupca svojím konaním nedodržel zmluvne dohodnuté podmienky a bez právneho titulu si ponechal plnenie žalovanej.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobkyne rozsudkom zo 17. októbra 2006 sp.zn. 8 Co 291/05 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť žalobkyni 269 000 Sk s úrokom z omeškania 12 % z istiny od 4.2.2002 do zaplatenia, do troch dní. Žalobkyni náhradu trov konania nepriznal. Nepovažoval za správny právny názor súdu prvého stupňa, ktorý návrh zamietol s ohľadom na čl. II ods. 2 písm.c/ zmluvy o postúpení pohľadávky. Uviedol, že v predmetnej veci žalovaná plnila postúpenú pohľadávku pôvodnému veriteľovi po tom, ako jej žalobkyňa oznámila postúpenie pohľadávky. Z obsahu spisu ani z obrany žalovanej nevyplývalo, že postúpenie spornej pohľadávky jej nebolo preukázané zo strany žalobkyne skôr, ako plnila pôvodnému veriteľovi. Samotná zmluva o postúpení pohľadávky zaväzovala len jej zmluvné strany, postupcu a postupníka, práva a povinnosti z nej nenadobúdali iné osoby, ani dlžník postúpenej pohľadávky. Preto pre prípad, ak sa v zmluve o postúpení pohľadávky postupca zaviazal na postup, ktorý právna úprava v súvislosti s týmto inštitútom nepredpokladá (v danom prípade záväzok postupcu poukázať pohľadávky postupníkovi, prijaté po účinnosti zmluvy čl. II ods. 2 písm.c/ zmluvy, nebolo možné posudzovať ako dojednanie v zmysle § 530 ods. 1 Občianskeho zákonníka), existujúce dojednanie medzi postupcom a postupníkom nemalo žiaden vzťah k právnej pozícii dlžníka postúpenej pohľadávky a nič nemenilo na jeho povinnosti plniť postúpenú pohľadávku (včas oznámené alebo preukázané postúpenie) postupníkovi. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala 15. januára 2007 dovolanie žalovaná s poukazom na § 238 ods. 1 O.s.p. v spojitosti s § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p. z dôvodu, že rozhodnutie druhostupňového súdu spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci. Žiadala, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Ona omylom poukázala žalovanú istinu pôvodnému veriteľovi – postupcovi, ktorý plnenie prijal a tým sa bezdôvodne obohatil. V zmysle zmluvného ustanovenia bol povinný toto plnenie v lehote 3 dní poukázať žalobkyni, čo neurobil. Postupca svojím konaním porušil dohodnuté podmienky a peňažné plnenie, ktoré prijal od žalovanej, si ponechal bez právneho titulu. Žalovaná oznámila žalobkyni, že pohľadávku už uhradila postupcovi a požiadala

žalobkyňu, aby v zmysle dohodnutých zmluvných podmienok si predmetnú čiastku vymáhala od neho, keďže postupca bol povinný takéto plnenie vrátiť do 3 dní. Poukázala aj na § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Žalobkyňa vo vyjadrení uviedla, že žalovaná jej prisúdenú pohľadávku uhradila, a preto nebol daný dôvod na podanie dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej nie je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. v znení do 1. júla 2007, podľa ktorého je s poukazom na ustanovenie § 372o zákona č. 273/2007 Z.z. potrebné vec právne posúdiť, dovolaním je možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je oprávnený rozhodnutie odvolacieho súdu preskúmať len v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý, pričom je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov v prípadoch uvedených v ustanovení § 242 ods. 2 písm.a/ až d/ O.s.p. Ak nejde o vady uvedené v § 237

O.s.p., neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, iba že by tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Uvedené zákonné ustanovenie § 237 O.s.p. pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných vád vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existencia niektorej z vyššie uvedených vád však nebola dovolacím súdom v konaní zistená a dovoľateľka ani vo svojom dovolaní nenamietala, že by v konaní k uvedeným vadám došlo.

Z obsahu dovolania žalovanej vyplýva, že táto ako dovolací dôvod uplatňuje ustanovenie § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p., t.j. nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom.

Nesprávnym právnym posúdením veci je v zmysle § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p. omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, ako mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. O takýto prípad sa v preskúmvanej veci nejedná.

Podľa § 524 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Postúpenie pohľadávky (cesia) spočíva v tom, že na základe zmluvy uzavretej medzi doterajším veriteľom (postupcom, cedentom) a treťou osobou (postupníkom, cesionárom) postúpi pôvodný veriteľ svoju pohľadávku proti dlžníkovi (cesus) novému veriteľovi, a to buď za odplatu alebo bezodplatne. Postupník sa stane novým veriteľom.

Podľa § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka, postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je

oznámené dlžníkovi alebo pokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi.

Oznámením alebo preukázaním postúpenia vzniknú právne účinky postúpenia aj voči dlžníkovi a jeho povinnosť plniť novému veriteľovi. Ak napriek tomu plní pôvodnému veriteľovi, k splneniu dlhu nedochádza.

V predmetnej veci žalobkyňa ako postupník dňa 10.1.2002 uzavrela Zmluvu o postúpení pohľadávky č. X. s postupcom S. spol. s r.o., C., predmetom postúpenia bola faktúra postupcu č. X. na sumu 269 000 Sk, splatná 3.2.2002. Na základe tejto zmluvy sa žalobkyňa stala veriteľom namiesto postupcu a nadobudla pohľadávku do svojho vlastníctva, žalobkyňa zároveň oznámila postúpenie pohľadávky listom zo dňa 10.1.2002, ktorý žalovaná prevzala dňa 30.1.2002. Týmto oznámením sa postúpenie pohľadávky voči žalobkyni ako dlžníkovi stalo účinným, t.j. od tohto okamihu bola žalovaná povinná uhradiť pohľadávku novému veriteľovi, žalobkyni. Žalovaná však aj napriek oznámeniu o postúpení pohľadávky uhradila túto pohľadávku postupcovi žalobkyne – L. – S. spol. s r.o. dňa 28.6.2002.

Dôvodný je preto záver odvolacieho súdu o tom, že zmluvné dojednania, medzi postupcom a postupníkom, nemajú žiaden vzťah k právnej pozícii dlžníka postúpenej pohľadávky, a nemôžu mať vplyv na jeho povinnosť plniť postúpenú pohľadávku postupníkovi v zmysle § 524 a § 526 Občianskeho zákonníka.

K námietke dovolateľky týkajúcej sa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že ide o významné interpretačné pravidlo a to aj v spojitosti s § 1 ods. 1. Pojem „dobré mravy“ Občiansky zákonník nedefinuje, zrejme aj preto, že podliehajú spoločenskému vývoju, ale tiež preto, že vo všetkých jednotlivostiach by bolo ťažké ich vystihnúť. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel (noriem) v spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno preto označiť ako činnosť proti dobrým mravom (contra bonos mores). V prejednáwanej veci však vzťahy medzi účastníkmi konania boli upravené ustanoveniami Občianskeho zákonníka (a nie pravidlami morálneho charakteru),

a preto nie je na mieste poukazovať na konanie právne úspešnej žalobkyne, ako na konanie proti dobrým mravom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že právne posúdenie veci odvolacím súdom je vecne správne. S jeho závermi, ktoré nevybočili z medzí hľadísk stanovených zákonom, a ktoré sú aj v súlade s pravidlami logického usudzovania, sa Najvyšší súd Slovenskej republiky v celom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach odkazuje na jeho správne dôvody, vedúce k zmene rozsudku prvého stupňa a vyhovneniu žaloby žalobkyne.

Z uvedeného vyplýva, že dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p. nebol daný a keďže neboli zistené ani ďalšie dôvody uvedené v § 241 ods. 2 O.s.p., ktoré by mali za následok nesprávnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky jej však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodala návrh na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júna 2008

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia :